

Pathology of urban governance in the council-manager structure (Study plan of Baft city - A. kerman)

Abstract .

Urban governance ,formal institutions include the governmental organizations and informal institutions include the city council and municipality and other private public institutions . Due to the high volume of urban governance and the extent of the subject in this study, with a pathological approach the weaknesses of urban governance in Bandar Abbas city between informal institutions, the city council and the municipality in charge of vertical urban governance and in the definition of urban management - of the type of council-manager structure - has been examined and the subject of what harms exist in the urban governance of the council-manager in this city in order to identify these harms and disadvantages of vertical governance in Baft has been conducted which is the most important weaknesses in urban governance in the policy-making model of the council-director of Bandar Abbas are: Lack of election of the mayor by direct popular vote and weakness in the legitimacy and acceptance of the majority of people in accepting and electing the mayor, weakness in responsibility and accountability for the municipal institution, lack of political parties in the election of city council members and tribal elections ,parallel work and inconsistency between government departments and municipal institutions and lack of control over the urban structure and structure, lack of integrated urban management, duality and lack of separation in political leadership and specialized leadership in urban governance , lack of systematic policy model between informal institutions and lack of new communication such as cybernetics or artificial intelligence between informal and formal institutions .

Keywords: Bandar Abbas, Urban Governance, City Council, Mayor

آسیب‌شناسی حکمرانی شهری از دیدگاه مدل‌های سیستم و سایبرنتیک (طرح مورد مطالعه شهرستان بافت-بخش خبر)

تاریخ دریافت: ۱۴۰۱/۴/۲۶

محمود خوارزمی^۱

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۱/۶/۲۰

علیرضا گلشنی^۲

محمدعلی شهریاری^۳

چکیده

پژوهش حاضر با دیدی آسیب‌شناسانه نسبت به حکمرانی شهری استان کرمان (شهرستان بافت و بخش خبر) از دیدگاه مدل‌های سیستم و سایبرنتیک با هدف شناخت موانع و آسیب‌های حکمرانی شهری بر اساس دیدگاه این مدل‌ها می‌پردازد، به این معنی و مفهوم که این مدل‌ها می‌توانند جایگاه مناسبی برای حکمرانی شهری کسب نمایند.

این پژوهش از منظر روش اجرا جزء تحقیقات کمی بوده که با روش AHP انجام شده است، جامع آماری در این پژوهش شامل ۳۰ نفر از خبرگان آگاه به مسائل شهری هستند که با روش نمونه‌گیری هدفمند آزمون شده‌اند، حجم نمونه تا اشباع نظری ادامه داشته و ابزار تحقیق پرسشنامه‌ای است که توسط محقق (۱۳۹۹) ساخته و استفاده شده یافته‌های آزمون نشان می‌دهد از میان معیارهای آسیب‌زا بر حکمرانی شهری سیستم و سایبرنتیک به ترتیب معیار سیاسی، سیاست‌گذاری و قانون‌گذاری، اجتماعی، علمی تخصصی، اقتصادی، فردی رتبه اول تا ششم را کسب کرده‌اند.

نتایج گویای این مطلب است که معیار سیاسی و سیاست‌گذاری و قانون‌گذاری مهمترین موانع رسیدن شهرستان بافت و بخش خبر به حکمرانی شهری منطبق بر مدل‌های سیستم و سایبرنتیک هستند، لذا پیشنهاد می‌گردد در سیاست‌گذاری‌های و قانون‌گذاری‌های حکمرانی شهری بازبینی شود.

کلید واژه‌ها: حکمرانی شهری، مدل‌های سیستمی سایبرنتیک، سیاست‌گذاری عمومی، استان کرمان شهرستان بافت.

^۱ دانشجوی دکتری سیاست‌گذاری عمومی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد شهرضا

^۲ استادیار گروه علوم سیاسی و روابط بین‌الملل شهرضا، شهرضا، ایران.

^۳ عضو هیئت علمی گروه علوم سیاسی دانشگاه آزاد واحد بوشهر

مقدمه

در جهان امروز که آکنده از پیچیدگی‌های روزافزون رشد و گوناگونی فزاینده نیروهای اجتماعی و تشکیلات و رشد شتابان آگاهی‌های سیاسی اجتماعی است حکمرانی دیگر نمی‌تواند صرفاً مقوله‌ای با دولت مردان باشد، بلکه بایستی مقوله‌ای ناظر بر تعامل دوسویه حکومت و نهادهای مردمی تلقی شود. (سردارنیا، ۱۳۹۵، ۲۰۷)

دو تعبیر در ارتباط با نوع رابطه حکومت با جامعه و نیروهای اجتماعی وجود دارد، تعبیر نخست تعبیر هابزی مبتنی بر تلقی حکومت از نیروهای اجتماعی و نهادهای مدنی عنوان مزاحم و کرم روده دولت، تعبیر دوم مبتنی بر رویکرد انتقادی یا خصمانه نیروهای اجتماعی، نهادهای جامعه با دولت که در هر دو تعامل و همبستگی میان دولت و نهادهای مردمی و مردم ضعیف و در دیدگاه آسیب‌شناسانه هر دو رویکرد نادرست است، لذا نیازمند به رویکرد سوم مبنی بر لزوم ایجاد و گسترش رابطه همکاری جویانه بین آن دو لازم است. (همان)

جامعه جهانی، امروز به این نتیجه رسیده است که مشکل عمده مدیریت شهری کمبود منابع مالی یا تکنولوژی مدرن و نیروی انسانی ماهر نیست بلکه پیش و بیش از همه، مشکل اصلی در شیوه اداره این عوامل است. (تراپی، ۱۳۸۲: ۶)

در تعریف نظری، حکمروایی، یک گام جلوتر از حکومت است. حکومت، یک نهاد است در صورتی که حکمروایی، یک فرایند تعاملی است که میان نهاد رسمی حکومتی و عناصر دیگر، شکل می‌گیرد و سیاست‌ها و تصمیم‌ها از دل این تعامل برمی‌خیزد. در ادامه راه، این فرآیند می‌تواند به یک نهاد تثبیت شده تبدیل شود که توانایی اداره را داشته باشد. (همان)

بعد از جنگ جهانی دوم نوربرت واینر در سال ۱۹۴۶ اصطلاح سایبرنتیک به معنی کنترل و ارتباطات در جانداران و ماشین را مطرح می‌کند، مبحث سایبرنتیک و اختراع رایانه در اواسط قرن بیستم و گسترش ارتباطات و اطلاعات سریع سرآغاز عصر جدید و اختراعات جدید می‌شود که واینر اندیشمند این نظریه باور دارد تحولات فناوری و توسعه ماشین‌های محاسبه‌گر عملاً نشان‌دهنده یک انقلاب صنعتی دوم است که سبب تغییری جدی در ترتیبات و روابط بین انسان‌ها با یکدیگر، با جامعه، با ماشین‌های محاسبه‌گر پیچیده و نیز، ماشین‌ها با یکدیگر شده است.

آموزه‌های سایبرنتیک بر این پایه استوارند که کنترل از طریق ارتباطات و اطلاعات امکان‌پذیر است. داده‌ها و اطلاعات به‌خودی‌خود برای کنترل و اداره سیستم (از جمله سیستم‌های دولتی) کافی نیستند بلکه ارتباطات و پردازش داده‌ها و اطلاعات می‌تواند نقش مهمی داشته باشد. (اشتریان، ۱۳۸۲، ۱۳۲)

از دیدگاه سایبرنتیک کنترل به ارتباطات خوب بستگی دارد و این همان چیزی است که مورد انتظار و نیاز یک سیاست‌گذار بخش عمومی است. ابزارها و نرم‌افزارهای الکترونیکی می‌توانند ایجاد ارتباط بین داده‌ها و اطلاعات را آسان کرده و پردازش آن‌ها را سرعت دهند و در بهبود مشکلات حکمرانی شهری نقش مهمی ایفا نمایند.

آنچه در این نوشتار مورد توجه قرار دارد، آسیب‌شناسی حکمرانی شهری شهرستان بافت از دیدگاه مدل‌های سیستم و سایبرنتیک و یافتن اینکه چه نقاط ضعف و آسیبی در حکمرانی شهری براساس

این مدل‌ها می‌باشد، مورد بررسی قرار گرفته، با این هدف ضمن تکیه و توجه به ساختارهای موجود و با در نظر گرفتن فرضیه‌ای مبتنی بر رهیافت سیستم و مباحث سایبرنتیک بین مدیریت شهری با شهرداری‌ها، شورای شهر و مردم این شهرستان، روشی مطلوب برای سازمان‌دهی واحد سنتر سیاسی حکمرانی در دستگاه اداری می‌باشد و روند تصمیم‌گیری سریع و حکمرانی شهری مطلوب می‌شود، می‌پردازد.

پاسخ به این پرسش کمک می‌کند گفتمان سازی و برنامه ریزی صحیح تری درباره حکمرانی شهری بین دولت و نهادهای دولتی با شورای شهر و شهرداری و نهادهای مردمی و بخش‌های خصوصی که در امر سیاستگذاری و تصمیم‌گیریهای حکمرانی شهری اتخاذ تصمیم و برنامه ریزی می‌نمایند راه کار صحیح تری مطرح نماید.

در این مقاله با مرور جامع بر مبانی نظری پژوهش، سیر تطور ساختار مدل‌های مدیریت شهری در ایران و تعریف مختصری از حکمرانی شهری با شناسایی معیارهای پژوهش به روش کمی بین ۳۰ نفر از خبرگان نهادهای رسمی و غیر رسمی شهرستان بافت و بخش خبر با روش نمونه‌گیری هدفمند آزمون و در جهت رتبه‌بندی آسیب‌های حکمرانی شهری از دیدگاه مدل‌های سیستم و سایبرنتیک شهرستان به روش AHP استفاده شده و نظریات متخصصان و تصمیم‌گیرندگان حکمرانی شهری جمع‌آوری گردیده است.

مبانی نظری

نظریه سیستم مفهومی نوظهور در علوم اجتماعی است که تحولی عظیم در شیوه‌های تفکر ایجاد کرده است و سان ابر نظریه‌ای با مقایسه موجودات گوناگون به تفاوت‌های آنها به یکدیگر چشم دوخته است نظریه عمومی سیستم‌ها با بکارگیری تفکر ارگانیستی در زیست‌شناسی توسط لودویگ فون برتالنی و فهم دانش وسیع شمول آن شکل گرفت، از دیدگاه برتالنی در نظریه عمومی سیستم‌ها یافتن هم‌شکلی‌ها و همانندیهای واقعی است که میان پدیده‌های مختلف جهان و درجات مختلف سیستم‌ها وجود دارد و هدف آنها ایجاد ارتباط میان شعب معرفت و دستیابی به عمق مفاهیم، پدیده‌ها، قانون‌مندی‌ها و تبیین جامعی از جهان و پدیده‌های آن است، او میان سیستم باز و بسته تمایز نهاد بنظر او سیستم بسته سیستمی خودپایدار (ایستا) است که هیچ تعادلی (داد و ستدی) با محیط خویش ندارد، تغییر ناگهانی نمی‌کند و به تعادل درونی رسیده است. در مقابل سیستم باز به طور مستمر با محیط خود در ارتباط است و در واکنش به آن وضعیت خود را تغییر می‌دهد و جعبه سیاهی است که سازماندهی درونی خود را در واکنش به تغییرات محیطی تغییر می‌دهد و سیستم خود سازمان بخش و خودگردان است. (بختیاریان، ۱۳۹۷: ۱۰)

اصطلاح سیستم یکی از لوازم و عوامل وحدت بخش میان علوم است یعنی یکی از اصطلاحات و مفاهیم شناخته شده‌ای است که بر افزایش ارتباط میان رشته‌های علمی مختلف تاثیر گذاشته است. دانش سیستمی نیز در فهم انسان و محیط او، در حکم سیستم‌های تعاملی، دیدگاه خاص خود را دارد این دانش سعی می‌کند رشته‌های علمی متعدد را با ارائه قانون‌هایی به یکدیگر پیوند دهد. این دانش می‌تواند مروج این فرض باشد که دیگر، علم، فلسفه و دین از هم جدا

نیست (lavsskytner, ibid: ۳۴) نظریه سیستم در قالب سه موج در عرصه علوم اجتماعی و جامعه‌شناسی مجال ظهور یافت اولین موج حاصل تلاش نظری تالکوت پاسونز نماینده نظریه کارکردگرایی بود او نخستین کسی بود که نظریه سیستم و سایبرنتیک را وارد قلمرو مطالعات جامعه‌شناسی کرد و جامعه را دارای اجزایی دانست که در ارتباط متقابل یکدیگر هستند و در کارکرد کل جامعه سهیم اند. (بختیاریان، ۴:۹۷)

در نظر پارسونز کنترل در سیستم اجتماعی هم می‌تواند نوعی سایبرنتیک باشد، سیستم اجتماعی مفهومی به غایت کلی است و در دنیای واقعیت مصداق عینی ندارد زیرا این مفهوم یک ابزار تحلیلی با میدان کاربرد بسیار گسترده است. (نیک مهر، ۱۳۷۶: ۱۶۲) مهمترین ویژگی این موج با ساختار ثبات سروکار دارد.

موج دوم از نظریه عمومی سیستم‌ها و نظریه آشوب تاثیر پذیرفت و اولین تغییرات را در پارادایم برتالنی رقم زد: او تمایز میان سیستم و محیط را جانشین تمایز میان جزء و کل کرد در نتیجه این تغییر پارادایم بسیاری از رشته‌ها و نظریه‌های گوناگون-مانند نظریه ارگانیسم، ترمودینامیک، نظریه تطور، نظریه اطلاعات، دانش کامپیوتر با یکدیگر وارد تعامل شدند. بارزترین ویژگی نظریه سیستمی موج دوم تمرکز بر پویایی و تغییر است.

گذار از مطالعه سیستم‌های بسته و نگرش استاتیک (ایستا) موج اول، گذار به مطالعه پیچیدگی سیستم‌های باز نگرش دینامیک (پویا) ست بر این اساس سیستم باز، سیستمی پیچیده است که رفتار آن ساده نیست متفکران موج دوم بر ویژگی غیر خطی بودن جریان امور تاکید کرده‌اند و با هرگونه برنامه و طرح تحویل‌گرایی علمی مخالفت ورزیده‌اند آنان این نظریه را از نظریه آشوب وام گرفته‌اند. در نظریه آشوب تلاش شده است که مدل‌های کلی و تعمیم‌پذیر بسط داده شوند. اندیشمندان موج سوم به طور اساسی به مفهوم نوپدیدی، تلاملات میان اجزاء ارتباطات میان مراحل تحلیل و ویژگیهای منحصر به فرد سیستم اجتماعی انسان پرداخته‌اند نظریه این اندیشمندان به نظریه سیستم‌های پیچیده پویا، نظریه سیستم انطباق پیچیده و نظریه پیچیدگی شناخته شده‌اند. در مجموع هر سه دیدگاه به رغم وجود اشتراک و افتراقشان در مورد انسان و محیط او به منزله اجزای سیستم‌ها دارای تعامل آرای خاص خود را دارند تا مل در مورد آنها می‌تواند به تولید نظریه‌های جدید بینجامد در زمانیکه سیستم‌های اجتماعی به گسترش کمی و کیفی روبرو هستند و پدیده‌های اجتماعی هر روز پیچیده‌تر می‌شوند و امکان هرگونه پیش‌بینی و برنامه‌ریزی را دشوار می‌سازند، به نظر می‌رسد این فلسفه پیچیدگی است که ماهیت نظریه اجتماعی را تعیین می‌کند. (بختیاریان، ۱۳۹۵: ۲۵)

سیستم یا سامانه مجموعه‌ای از اجزاء است که برای یک هدف مشترک با همدیگر تعامل دارند. با این تعریف، انسان، شهرها و تمام ساخته‌های دست بشر را می‌توان سیستم نامید به گونه‌ای که هرچقدر تعامل اجزای سیستم را سریع‌تر و آسان‌تر کنیم عملکرد آن بهبود می‌یابد. نگرش سیستمی با رشد و توسعه دو جنبش جداگانه که تقریباً هدف واحدی را دنبال می‌کنند متولد شده این دو عبارت‌اند از:

الف. نظریه عمومی سیستم‌ها ب. سایبرنتیک و یا علم کنترل و ارتباطات.

الف: در نظریه عمومی سیستم‌ها برتالنفی معتقد است برخلاف پدیده‌های فیزیکی مانند جاذبه و الکتریسیته، پدیده حیات فقط در موجودیت‌های منحصربه‌فرد به نام ارگانیسم یافت می‌شود، هر ارگانیسم یک سیستم است، بدین معنی که اجزاء و فراگردهای آن در تعاملی طرفینی، نظمی پویا دارند در نظریه عمومی قلمروی موضوعی (پدیده رشد و تکامل) است و فرض آن این است که فراگرد رشد و مرحله بعدی و نهایی آن (تکامل) از یک الگوی یکسان تبعیت می‌کند، خواه رشد یک ارگانیسم واحد، خواه رشد گروهی از ارگانیسم‌ها و خواه رشد یک جامعه مطرح باشد. (مرعشی، ۱۳۸۵: ۵)

سیستم‌ها از منظر نظریه عمومی دارای ویژگی‌هایی از جمله: به هم پیوستگی و وابستگی اجزاء، کل‌گرایی، هدف جویی، ورودی و خروجی‌ها، تبدیل، مقابله بایی نظمی و کهولت (هر سیستم برای بقا خود با آنتروپی مقابله می‌کند، حداکثر گسیختگی و بی‌نظمی به معنای مرگ سیستم است). تنظیم، سلسله‌مراتب (سیستم و زیرسیستم)، جداسازی، هم‌پایانی (در سیستم‌های باز از وضعیت‌های متفاوت می‌توان به خروجی‌های یکسانی رسید یعنی می‌توان با داده‌های متفاوت ستانده های یکسان به دست آورد). (همان)

نظریه سیستم‌ها به دنبال آن است که شناختی فراتر از ماهیت اساسی ماشین، ارگانیسم و اکولوژی یا هر آنچه به روشن شدن اصل پدیده‌های اجتماعی می‌انجامد دست یابد. انتخاب نوع خاصی از قیاس برای نشان دادن سیستم، مانع تحلیل سیستمی می‌شود، زیرا هر قیاس نوع خاصی از ساختار را توأم با الگوی فرایند اطلاعات، مبادله، تعادل رفتار و امثال آن را مسلم فرض می‌کند (بوریل و مورگان، ۱۳۸۶: ۳۶).

تئوری و زیربنای و چارچوب کلی الگوی حکمرانی خوب بر مبنای نظریه عمومی سیستم‌ها و از منظر سیاست هنجاری: تقسیم حکمرانی به سه بخش دولت، بخش خصوصی، جامعه مدنی و جمع‌بندی ارزش‌های بشری در چهار مقوله عدالت، آزادی، امنیت و رفاه و از منظر ادبیات حکمرانی توجه بین همگرایی مطالعات و ادغام ویژگی‌های تکراری و مشابه تحت یک ویژگی اصلی، و تئوری اقتصاد نهادگرایی نوین و مدیریت دولتی نوین صرفاً در بحث اداره و از منظر ادبیات توسعه تعادل و تناسب بین خواسته‌های مردم و قابلیت‌های نظام سیاسی است (جاسبی و نفری، ۱۳۸۸: ۱۰).

ب: موضوع اصلی سایبرنتیک بررسی ماهیت کنترل در انسان، حیوان و ماشین است و لذا با زیست‌شناسی - روانشناسی، مکانیک، مهندسی، مدیریت و بسیاری علوم دیگر همبستگی دارد، سایبرنتیک توانسته به عنوان دانشی مستقل و در عین حال بین رشته‌ای مطرح شود در این علم به طبقه بندی و سازماندهی اطلاعات توجه زیادی می‌شود از این رو در مدیریت اطلاعات و نیز در طراحی نظام های اطلاع رسانی ار اهمیت ویژه ای برخوردار است. (رئیزی و مولایی زاده، ۱۳۹۵: ۶)

هدف سایبرنتیک رفتاری عملکردهاست، هدف یک تجزیه و تحلیل سایبرنتیک رفتار حل پردازش اطلاعاتی است که برای تولید عملکرد ضروری و کافی هستند و به طور معمول، از یک سو اولین تلاش تعیین عملکرد مورد مطالعه و سپس مشخص کردن منبع و یا منابع اطلاعات و از طرف دیگر مشخص نمودن عملکرد و اثرات آن است آنها بصورت متغیرهای ورودی و خروجی سیستم که عملکرد را تولید می‌کنند، تعریف می‌شوند.

در مورد آسیب شناسی حکمرانی شهری از دیدگاه مدل های سیستم و سایبرنتیک مطالعه و تحقیق چندانی در دست نمی باشد اما مقاله هایی در مورد آسیب شناسی حکمرانی شهری و مشابه آن وجود داشته که بیان می شود. سردارنیا، خلیل اله؛ شاکری، حمید (۱۳۹۴) در مقاله ای با عنوان "حکمرانی شهری در ایران، آسیب شناسی و پیشنهادات راهبردی" با پیچیده شدن شهرها و شهرنشینی در جهان امروز، قطعاً پیچیده تر شدن حکومت و ضرورت تعامل جامعه شهری، شهروندان و اصناف و نهادهای شهری با حکومت و نگاه به آنها به عنوان مکمل و متمم و یاری رسان برای حکومت در امر تصمیم گیری (به عنوان جوهره مفهوم حکمرانی خوب) را می طلبد. تمرکززدایی نظام تصمیم گیری شهری و واگذاری اختیارات به سطوح محلی و شهری به مفهوم دیگر؛ فراهم آوردن سازوکارها و فرآیندهای تصمیم سازی و تصمیم گیری جمعی و گروهی؛ راه های تحقق این مورد نیز می تواند متعدد باشد، از جمله اینکه: - ایجاد دادگاه های ویژه شهری برای رسیدگی به اختلافات مربوط به مسائل شهری؛ - اعلام عمومی طرح ها و برنامه های شهری؛ - تعیین مالیات محلی و واگذاری آن به نهادهای محلی؛ - ایجاد صندوق های اعتباری محلی؛ - تشویق و حمایت از سرمایه گذاران بخش خصوصی؛ - اصلاح قوانین در جهت تفویض وظایف و اختیارات به سطوح محلی؛ - انتخاب شهردار با آرای مردم، حسینی، سید احمد؛ لعلی نیت، ایلیا، حیدری نیا، سعید؛ (۱۳۹۸) در مقاله ای با عنوان "تبیین الگوی مدیریت هوشمند شهری، راهکاری نوین برای بهبود حکمرانی شهری" نتایج حاکی از این است با توجه به اولویت بندی برای اجرای موفقیت آمیز مدیریت هوشمند شهر، از میان ۳۳ شاخص مطرح شده ابتدا باید شرایط شاخص (از جمله مهیا بودن زیرساخت های نرم افزاری و سخت افزاری، تشکیل پایگاه داده، تداوم به کارگیری نوآوری در سازمان ها و نهادهای مرتب، مبادله داده و اطلاعات میان تمام ذی نفعان و غیره) مهیا شود در ادامه با توجه به نتایج پژوهش نوع و سطح رابطه با مدیریت شهر و شهروندان تعیین شده است. در پایان ضمن ارایه مدل مفهومی اجرایی برای مدیریت هوشمند، دو پیشنهاد شامل طراح مجدد روابط مدیریت و بازیگران و همچنین استقرار سیستم مکان مبنای تحت وب در راستای کارایی بیشتر مدیریت هوشمند شهر بیان شده است. حافظ رضازاده، معصومه؛ لطیفی پور، محمد؛ (۱۳۹۷) در تحقیقی با عنوان "بررسی و تحلیل تاثیرات حکمروایی الکترونیک بر توسعه پایدار شهری (مطالعه موردی: شهر زاهدان)" نتایج اولویت بندی تاثیرات حکمروایی الکترونیک بر توسعه پایدار شهری با استفاده از مدل AHP نشان داد که، شاخص افزایش اطلاعات شهروندان در حوزه های اجتماعی - اقتصادی و زیست محیطی یا وزن معیار ۰,۱۹۶، در رتبه اول و شاخص بهبود دسترسی به پایگاه اطلاعاتی شهری با وزن معیار ۰,۱۱۰، در رتبه آخر قرار می - گیرند. در ادامه نتایج آزمون فرضیات نشان داد که در فرضیه اول در تمامی شاخص ها sig های به دست آمده با سطح معناداری کوچکتر از ۰۵/۰ می باشد در واقع همه sig های به دست آمده ۰۰۰/۰ می باشد که دلالت بر تاثیر حکمروایی الکترونیک در توسعه پایدار شهری زاهدان می باشد. سرایی، محمدحسین؛ خاوریان گرمسیر، امیررضا؛ (۱۳۹۷) در مقاله ای با عنوان "همگام سازی شهر اسلامی با چارچوب های مدیریت شهری

الکترونیک در فضای شهر ایرانی - اسلامی" توضیح می دهد که در جهان امروز انگاره ها و پارادایم های گوناگونی مطرح شده است که هر یک به نحوه بر شهرها و به ویژه اقتصاد آنها تاثیرگذار است. یکی از این انگاره ها شهر اسلامی می باشد. شهر اسلامی به راحتی می تواند با عملکردهای جدید و استانداردهای زندگی تطبیق پیدا کند و همخوانی خود را با محیط طبیعی، مذهبی و اجتماعی - فرهنگی ما حفظ کند. این عامل باعث شده تا شهر اسلامی همچنان برای نیازهای شهری حال حاضر جامعه ما مناسب و زیست پذیر باشد. این پژوهش باهدف شناسایی و تطبیق ملاک های و معیارهای شهر اسلامی و عوامل موثر بر ایجاد شهر الکترونیک درصدد اجرا و همگام سازی اصول دولت الکترونیک در شهر اسلامی با تاکید بر اقتصاد شهری می باشد. کافی، مجید: (۱۳۹۵) در مقاله ای با عنوان "ایران و آینده هژمونی در شبکه سایبرنتیک خلیج فارس" هدف این مقاله بررسی سیستم سایبرنتیک خلیج فارس و امکان نقش آفرینی و تاثیرگذاری ایران بر این سیستم است. به باور نویسنده، جمهوری اسلامی ایران با استفاده از مدل جذب کننده های نا آشنا که در مکان فازی کنونی سیستم کنترل سایبرنتیک خلیج فارس ظاهر شده است، می تواند از این شرایط حداکثر بهره را برده و وضعیت خود را از زیر سیستم کنترل - شونده به جایگاه کنترل کننده و کنترل شونده تغییر دهد. بیان، حسام الدین؛ (۱۳۷۱) در مقاله ای با عنوان "نظریه سایبرنتیک" بیان می کند که گفت و گو درباره یک نظام گسترده در کهکشان و عالم ستارگان، ذهن همه را به خود مشغول کرده است، چنانچه می بینیم که با ابداع و استفاده از دستگاههای مترصد پیشرفته (تلسکوپ های ۱۲۰۰ اینچی)، بشر توانسته است که منظومه های متعددی را که با فاصله دو میلیون سال نوری با زمین قرار دارند، مشاهده و کشف کند، به طوری که «آستروفیزیک» (علم شناخت ستارگان) تاکنون موفق به کشف یکصد هزار کهکشان گردیده است که تازه دانشمندان معتقدند چندین برابر این منظومه های شناخته شده، مجموعه های اقماری در جهان پهناور وجود دارند که آدمی سرانجام به آنها دست خواهد یافت. رابطه سایبرنتیک در زیست شناسی که پزشکان مغز و اعصاب و روانشناسان و روان درمان گران در آن به پیشرفتهای شگرف نایل شده بودند، پویایی بخشید، مهندسی ارتباطات و مکانیک را در زمینه احتمالات به اوج رسانید و لزوم به کارگیری این دانش را در علوم اجتماعی نشان داد و به ثبوت رساند که در این جستارگری های علمی جا دارد که از نقش «روان شناسی گشتالت» که روی ارتباطات و شناخت وسیله های ارتباطی مغز با محیط خارج و متغیرهای محیطی و توجه به نظریه تعادل یا تعادل نسبی کار می کرد سخنی به میان آورده شود. رضائیان، علی؛ عبدالمهی نسیانی، علی؛ (۱۳۹۵) در مقاله ای با عنوان بازشناسی عوامل کلیدی موفقیت در مدیریت نظام اسلامی از منظر نظریه سیستمی بیان می کند شواهدی از تجربه های مستند نشان می دهد که برخی از پدیده های نظام اسلامی (اسلام به عنوان یک سیستم) تأثیر ممتازی بر شکل دهی و جهت دهی نظام اسلامی دارند. این پژوهش به دنبال یافتن این عوامل و توجیه علمی رفتار آن ها در یک سیستم است. این پژوهش بنا به ماهیت بین رشته ای خود همزمان با دو حیطه موضوعی متفاوت (علم مدیریت سیستم ها و مباحث اسلامی) مواجه است؛ ازاین رو از گام های روش تحلیل محتوای کیفی که یک روش تخصصی تحلیل متن است استفاده می شود و بر اساس مشخصه های عمومی عوامل کلیدی موفقیت، احادیث مرتبط را گزینش و محتوای آن ها را به صورت نظام مند کدگذاری و تجزیه و تحلیل

می‌کند و در نهایت در قالب مدل ارائه می‌نماید. جمع‌بندی پیشنهادی تحقیقات گویای این نکته است که تحقیقات اندکی حول محور حکمرانی شهری به شیوه الکترونیک و سیستمی، سایبرنتیک وجود دارد.

روش تحقیق

این تحقیق به لحاظ هدف از نوع تحقیقات کاربردی می‌باشد که به روش کمی انجام شده جامعه آماری این پژوهش شامل ۳۰ نفر از خبرگان هستند که در شهرداری، فرمانداری و ادارات مربوطه سابقه خدمت ۱۰ سال به بالا بوده و مرتبه کاری معاون یا ریاست و یا کارشناس را داشته که با روش نمونه‌گیری هدفمند آزمون شده اند ابزار مورد استفاده در این پژوهش پرسشنامه محقق یافته می‌باشد. پایایی این پژوهش براساس آلفا کرونباخ ۰/۷۲ بدست آمده و دارای روایی صوری و محتوایی است در این پژوهش جهت رتبه‌بندی آسیب‌های حکمرانی شهری از دیدگاه مدل‌های سیستم و سایبرنتیک شهرستان بافت و بخش خبر از روش AHP استفاده می‌شود، روش AHP فازی این پژوهش برگرفته از روش میانگین هندسی باکلی می‌باشد (هاسی و همکاران، ۲۰۰۴). این روش به AHP فازی بهبود یافته (بسط یافته) معروف است، گام‌های این روش که با نرم‌افزار 'Expert choice انجام و در زیر آورده شده است.

یافته‌های تحقیق:

با استفاده از روش AHP فازی ابتدا مساله به صورت مدل AHP سازماندهی شده که در جدول ۱-۱ مشاهده می‌شود

جدول ۱-۱- معیارها و زیرمعیارهای پژوهش

معیار	زیرمعیار
اجتماعی (C۱)	عدم شناخت دقیق از شرایط موجود (C۱۱)
	شناخت محدود از حکمرانی شهری سیستمی (C۱۲)
	باورهای نادرست در مورد سیستمی شدن نوع حکمرانی شهرها (C۱۳)
	شناخت محدود از حکمرانی شهری سایبرنتیک و سیستمی (C۱۴)
	نبود بسترهای لازم اجتماعی در زمینه توسعه حکمرانی شهری (C۱۵)
	نبود بسترهای لازم در زمینه توسعه حکمرانی شهری (C۱۶)
	بی توجهی به آموزش شهروندان و فقدان آینده‌نگری در مورد حکمرانی شهری (C۱۷)
	برخورد شعاری و تبلیغاتی برنامه ریزی ها در مورد حکمرانی

۱- این نرم افزار، یک ابزار قوی برای تصمیم‌گیری چند معیاره بر اساس روش فرایند تحلیل سلسله مراتبی می‌باشد

معیار	زیرمعیار
	سایبرنتیک (C۱۸)
علمی تخصصی (C۲)	نبود برنامه ای استراتژیک برای آموزش افراد (C۲۱)
	عدم آموزش لازم جهت استفاده از فضای الکترونیک (C۲۲)
	محدودیت های اطلاعاتی و قانونی جهت انجام پژوهش های بنیادی (C۲۳)
	نبود پژوهش های جامع و کامل در خصوص کمبود هایی که مانع ایجاد سیستم سایبرنتیک می شود (C۲۴)
	عدم ایجاد امکانات و بستر های مناسب جهت بهرمندی از آثار علمی در این زمینه (C۲۵)
	ضعف و نبود قوانین جامع و یکپارچه در حکمرانی شهری سایبرنتیک (C۳۱)
معیار سیاسی (C۳)	عدم اجماع صاحب نظران در مورد حکمرانی شهری (C۳۲)
	نبود اراده سیاسی در اجرای حکمرانی شهری سایبرنتیک (C۳۳)
	عدم تعامل بین سیستم و محیط سیستم، در حکمرانی شهری (C۳۴)
	عدم هماهنگی بین بخش های سیاسی کشور در ایجاد برنامه در زمینه توسعه سایبرنتیک (C۳۵)
	عدم تفکر سیستمی در حکمرانی شهری (C۳۶)
اقتصادی (C۴)	در بودجه بندی های شهری و روستایی، بودجه کافی برای اجرا و تدوین حکمرانی به شیوه سایبرنتیک اختصاص داده نشده (C۴۱)
	مردم فکر می کنند هزینه های در شیوه سایبرنتیک بالا می رود مردم تمایلی به مشارکت ندارند (C۴۲)
	هزینه بالایی که تامین زیر ساخت ها برای حکمرانی شهری دارد (C۴۳)
	در برنامه ریزی کلان کشور هزینه برای سایبرنتیک شدن شهرها اختصاص داده نشده (C۴۴)
	عدم اختصاص منابع مالی به شیوه صحیح (C۴۵)
سیاستگذاری قانونی (C۵)	در قانون گذاری های شهری محدود شهری فرمانداری، شهرداری، دهیاری و بخشداری ها به شکل گویایی روشن نیست و گاهی هم پوشانی دارند. (C۵۱)
	تکیه بر نهادهای متمرکز و بی توجهی به نهادهای عمومی، ضعف انبوه داده ها و خروجی ها در حکمرانی شهری سستی (C۵۲)
	عدم شفافیت، پاسخگویی و اطلاع رسانی و نبود کد رهگیری شخصی (کدشناسه) برای افراد (C۵۳)

معیار	زیرمعیار
	محدود و بخشی بودن قوانین در حکمرانی شهری (C۵۴)
	عدم وجود دستگاه سایبرنتیک که قوانین جامع حکمرانی شهری بر روی آن قابل رویت باشد. (C۵۵)
	تنظیم قوانین به شکل سنتی و کسب درآمد ناپایدار وراثتی برای تأمین خدمات شهری (C۵۶)
	خلاء قانونی و فقدان ضمانت اجرایی (C۵۷)
	سیاستگذاری و برنامه ریزی از بالا به پایین به جای پایین به بالا و نبود قوانین متناسب با حکمرانی سیستمی و سایبری (C۵۸)
فردی (C۶)	عدم مطالبه گری مردم نسبت به ایجاد حکمرانی سایبرنتیک (C۶۱)
	عدم آگاهی مردم نسبت به حکمرانی شهری سایبرنتیک (C۶۲)
	بی‌اعتمادی مردم نسبت به حکمرانی سایبرنتیک (C۶۳)
	مردم انتظاراتی در مورد حکمرانی به شیوه سایبرنتیک ندارند (C۶۴)
	مشارکت محدود مردم (C۶۵)

منبع: پرسشنامه محقق خرداد ۱۳۹۹

نتایج روش AHP فازی:

در این گام ابتدا مقایسات زوجی معیارها تشکیل می‌شود و در اختیار ۳۰ پاسخ‌دهنده قرار داده شد. بعد از پاسخگویی به مقایسات زوجی، نرخ ناسازگاری جداول محاسبه که همگی از ۰.۱ کوچکتر بود که نشان دهنده این است که ثبات و قابلیت اطمینان مقایسات زوجی در حد قابل قبولی است سپس با استفاده از روش میانگین هندسی پاسخ‌ها در قالب مقایسات زوجی ادغام در ادامه آورده شده. اوزان مقایسات زوجی نیز با استفاده از روش میانگین هندسی باکلی محاسبه می‌شود.

محاسبه اوزان فازی

در این گام ابتدا میانگین هندسی اعداد فازی هر سطر را محاسبه و سپس هر میانگین هندسی حاصل را بر مجموع میانگین‌های هندسی تقسیم می‌کنیم. که در ادامه آورده شده است.

جدول ۱-۲: وزن فازی معیارهای اصلی

نام معیار	میانگین هندسی $(\prod_{j=1}^n \tilde{P}_{ij})^{1/n}$	وزن فازی (\tilde{W})
C1	(۰.۷۸, ۰.۸۸۲, ۱.۰۰۶)	(۰.۰۸۶, ۰.۱۱, ۰.۱۴۴)
C2	(۰.۵۲۴, ۰.۵۸, ۰.۶۴۲)	(۰.۰۵۸, ۰.۰۷۳, ۰.۰۹۲)
C3	(۳.۰۸۳, ۳.۵۸, ۴.۰۹۳)	(۰.۳۴, ۰.۴۴۸, ۰.۵۸۶)
C4	(۰.۴۷۷, ۰.۵۳۷, ۰.۶۰۹)	(۰.۰۵۳, ۰.۰۶۷, ۰.۰۸۷)
C5	(۱.۶۵۹, ۱.۸۷۱, ۲.۰۸۳)	(۰.۱۸۳, ۰.۲۳۴, ۰.۲۹۸)
C6	(۰.۴۶۶, ۰.۵۴۳, ۰.۶۴۱)	(۰.۰۵۱, ۰.۰۶۸, ۰.۰۹۲)
$\sum \left(\prod_{j=1}^n \tilde{P}_{ij} \right)^{1/n}$	(۶.۹۸۹, ۷.۹۹۳, ۹.۰۷۵)	

جدول ۱-۳: وزن فازی زیرمعیارهای اجتماعی

نام معیار	میانگین هندسی $(\prod_{j=1}^n \tilde{P}_{ij})^{1/n}$	وزن فازی (\tilde{W})
C11	(۰.۸۰۷, ۱.۰۶۱, ۱.۳۹۸)	(۰.۰۷۵, ۰.۱۳, ۰.۲۲۷)
C12	(۰.۸۶۹, ۱.۱۰۶, ۱.۴۳۳)	(۰.۰۸۱, ۰.۱۳۵, ۰.۲۳۲)
C13	(۰.۵۳۵, ۰.۶۸۴, ۰.۹۲۹)	(۰.۰۵, ۰.۰۸۴, ۰.۱۵۱)
C14	(۰.۶۲, ۰.۸۵۳, ۱.۲۰۷)	(۰.۰۵۸, ۰.۱۰۴, ۰.۱۹۶)
C15	(۰.۷۹۸, ۱.۰۷۶, ۱.۴۲۱)	(۰.۰۷۴, ۰.۱۳۲, ۰.۲۳)
C16	(۱.۰۲۵, ۱.۴۰۴, ۱.۷۷۵)	(۰.۰۹۵, ۰.۱۷۲, ۰.۲۸۸)
C17	(۰.۶۳۵, ۰.۸۳, ۱.۱۲۸)	(۰.۰۵۹, ۰.۱۰۲, ۰.۱۸۳)
C18	(۰.۸۸, ۱.۱۶۴, ۱.۴۷۵)	(۰.۰۸۲, ۰.۱۴۲, ۰.۲۳۹)
$\sum \left(\prod_{j=1}^n \tilde{P}_{ij} \right)^{1/n}$	(۶.۱۶۸, ۸.۱۷۹, ۱۰.۷۶۵)	

جدول ۱-۴: وزن فازی زیرمعیارهای علمی - تخصصی

نام معیار	میانگین هندسی $(\prod_{j=1}^n \tilde{P}_{ij})^{1/n}$	وزن فازی (\tilde{W})
C21	(۲.۷۳۳, ۳.۰۹۱, ۳.۵۳۴)	(۰.۳۸۳, ۰.۴۹۲, ۰.۶۴۲)
C22	(۰.۵۳۸, ۰.۵۸۴, ۰.۶۶۱)	(۰.۰۷۵, ۰.۰۹۳, ۰.۱۲)
C23	(۰.۶۰۳, ۰.۶۴۳, ۰.۶۹۸)	(۰.۰۸۴, ۰.۱۰۲, ۰.۱۲۷)
C24	(۰.۵۹۴, ۰.۶۶۲, ۰.۷۵۴)	(۰.۰۸۳, ۰.۱۰۵, ۰.۱۳۷)
C25	(۱.۰۳۳, ۱.۳, ۱.۴۹۷)	(۰.۱۴۵, ۰.۲۰۷, ۰.۲۷۲)

$$\sum \left(\prod_{j=1}^n \tilde{P}_{ij} \right)^{1/n} \quad (۵.۵, ۶.۲۸, ۷.۱۴۳)$$

جدول ۵-۱: وزن فازی زیرمعیارهای سیاسی

نام معیار	میانگین هندسی $\left(\left(\prod_{j=1}^n \tilde{P}_{ij} \right)^{1/n} \right)$	وزن فازی (\tilde{W})
C۳۱	(۱.۰۷۵, ۱.۴۲۵, ۱.۷۹۷)	(۰.۱۳۵, ۰.۲۳, ۰.۳۷۷)
C۳۲	(۰.۶۱۱, ۰.۷۷۷, ۱.۰۲)	(۰.۰۷۷, ۰.۱۲۵, ۰.۲۱۴)
C۳۳	(۰.۶۸۳, ۰.۸۶, ۱.۱۱۷)	(۰.۰۸۶, ۰.۱۳۹, ۰.۲۳۴)
C۳۴	(۰.۸۰۸, ۱.۰۵۳, ۱.۳۶۶)	(۰.۱۰۲, ۰.۱۷, ۰.۲۸۷)
C۳۵	(۰.۶۰۹, ۰.۷۵۶, ۰.۹۹۲)	(۰.۰۷۶, ۰.۱۲۲, ۰.۲۰۸)
$\sum \left(\prod_{j=1}^n \tilde{P}_{ij} \right)^{1/n}$	(۰.۹۷۷, ۱.۳۱۹, ۱.۶۷۳)	

جدول ۶-۱: وزن فازی زیرمعیارهای اقتصادی

نام معیار	میانگین هندسی $\left(\left(\prod_{j=1}^n \tilde{P}_{ij} \right)^{1/n} \right)$	وزن فازی (\tilde{W})
C۴۱	(۳.۶۰۴, ۴.۰۲۹, ۴.۴۴۴)	(۰.۴۰۶, ۰.۵۰۹, ۰.۶۳۹)
C۴۲	(۰.۴۱۲, ۰.۴۶۸, ۰.۵۴۹)	(۰.۰۴۶, ۰.۰۵۹, ۰.۰۷۹)
C۴۳	(۰.۳۶۳, ۰.۴۱۱, ۰.۴۷۲)	(۰.۰۴۱, ۰.۰۵۲, ۰.۰۶۸)
C۴۴	(۰.۴۵۹, ۰.۵۲, ۰.۵۸۱)	(۰.۰۵۲, ۰.۰۶۶, ۰.۰۸۵)
C۴۵	(۲.۱۱۸, ۲.۴۸۳, ۲.۸۲۴)	(۰.۲۳۹, ۰.۳۱۴, ۰.۴۰۶)
$\sum \left(\prod_{j=1}^n \tilde{P}_{ij} \right)^{1/n}$	(۳.۶۰۴, ۴.۰۲۹, ۴.۴۴۴)	

جدول ۷-۱: وزن فازی زیرمعیارهای سیاستگذاری قانونی

نام معیار	میانگین هندسی $\left(\left(\prod_{j=1}^n \tilde{P}_{ij} \right)^{1/n} \right)$	وزن فازی (\tilde{W})
C۵۱	(۰.۵۷۱, ۰.۷۴, ۰.۹۷۶)	(۰.۰۵۳, ۰.۰۸۹, ۰.۱۵۱)
C۵۲	(۰.۶۱۶, ۰.۷۶۵, ۰.۹۹۷)	(۰.۰۵۸, ۰.۰۹۲, ۰.۱۵۴)
C۵۳	(۰.۵۷۹, ۰.۷۳۸, ۰.۹۷۹)	(۰.۰۵۴, ۰.۰۸۸, ۰.۱۵۱)
C۵۴	(۰.۶۹, ۰.۹۱۷, ۱.۲۱۶)	(۰.۰۶۵, ۰.۱۱, ۰.۱۸۸)
C۵۵	(۰.۸۲۸, ۱.۰۶۱, ۱.۳۳۳)	(۰.۰۷۸, ۰.۱۲۷, ۰.۲۰۶)
C۵۶	(۰.۸۱, ۱.۰۳۸, ۱.۳۰۵)	(۰.۰۷۶, ۰.۱۲۴, ۰.۲۰۲)
C۵۷	(۱.۱۳, ۱.۴۴۲, ۱.۸۴۸)	(۰.۱۰۶, ۰.۱۷۳, ۰.۲۸۵)
C۵۸	(۱.۲۵, ۱.۶۴۵, ۲.۰۲)	(۰.۱۱۷, ۰.۱۹۷, ۰.۳۱۲)

$$\sum \left(\prod_{j=1}^n \tilde{P}_{ij} \right)^{1/n} \quad (۰.۶۷۳, ۱.۰۳۴۵, ۰.۴۷۳)$$

جدول ۸-۱: وزن فازی زیرمعیارهای فردی

نام معیار	میانگین هندسی $\left(\left(\prod_{j=1}^n \tilde{P}_{ij} \right)^{1/n} \right)$	وزن فازی (\tilde{W})
C61	(۰.۸۶۶, ۰.۸۹۷, ۰.۹۳۱)	(۰.۱۴۲, ۰.۱۵۶, ۰.۱۷۱)
C62	(۲.۲۶۳, ۲.۴۶۸, ۲.۶۵۹)	(۰.۳۷۲, ۰.۴۲۸, ۰.۴۸۱)
C63	(۰.۵۷۷, ۰.۵۹۵, ۰.۶۱۷)	(۰.۰۹۵, ۰.۱۰۳, ۰.۱۱۳)
C64	(۰.۶۴۸, ۰.۶۶۹, ۰.۶۹۳)	(۰.۱۰۷, ۰.۱۱۶, ۰.۱۲۷)
C65	(۱.۰۹۴, ۱.۱۳۴, ۱.۱۷۷)	(۰.۱۸, ۰.۱۹۷, ۰.۲۱۶)
	$\sum \left(\prod_{j=1}^n \tilde{P}_{ij} \right)^{1/n}$	(۵.۴۴۸, ۵.۷۶۳, ۶.۰۷۸)

محاسبه اوزان قطعی و نرمال

در این گام بر اساس رابطه ۱-۱، وزنهای فازی مرحله قبل را با استفاده از رابطه

$W_{crisp} = \frac{l+2m+u}{4}$ به وزن قطعی تبدیل می‌کنیم و سپس هر وزن قطعی را بر مجموع اوزان قطعی تقسیم می‌کنیم تا وزن نرمال شده حاصل شود.

جدول ۹-۱: وزن معیارهای اصلی

	وزن های قطعی	وزن نرمال
C1	۰.۱۱۳	۰.۱۱۱
C2	۰.۰۷۴	۰.۰۷۲
C3	۰.۴۵۵	۰.۴۴۸
C4	۰.۰۶۹	۰.۰۶۹
C5	۰.۲۳۷	۰.۲۳۳
C6	۰.۰۷۰	۰.۰۶۷

با توجه به جدول (۹-۱)، معیار سیاسی (C3) با وزن ۰.۴۴۸ رتبه اول، معیار سیاستگذاری قانونی (C5) با وزن ۰.۲۳۳ رتبه دوم، اجتماعی (C1) با وزن ۰.۱۱۱ رتبه سوم، علمی - تخصصی (C2) با وزن ۰.۰۷۲ رتبه چهارم، اقتصادی (C4) با وزن ۰.۰۶۹ رتبه پنجم فردی (C6) با وزن ۰.۰۶۷ رتبه ششم را کسب کرده است.

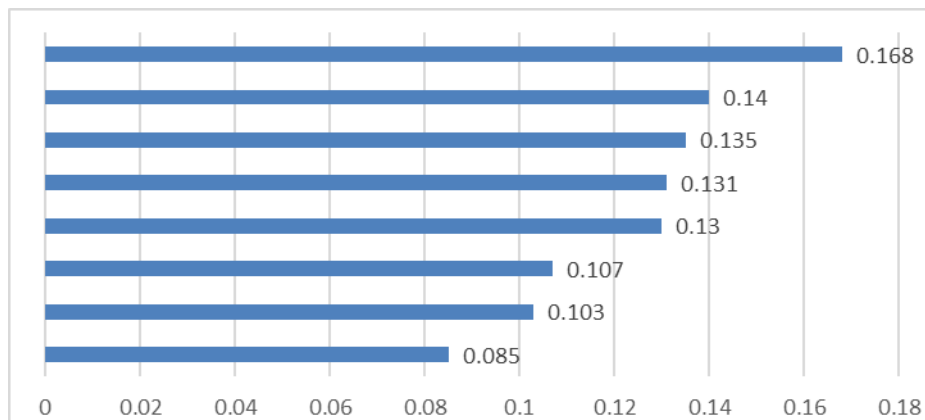
جدول ۱۰-۱: وزن زیرمعیارهای اجتماعی

	وزن های قطعی	وزن نرمال
C11	۰.۱۴۰	۰.۱۳۰

C۱۲	۰.۱۴۶	۰.۱۳۵
C۱۳	۰.۰۹۲	۰.۰۸۵
C۱۴	۰.۱۱۵	۰.۱۰۷
C۱۵	۰.۱۴۲	۰.۱۳۱
C۱۶	۰.۱۸۲	۰.۱۶۸
C۱۷	۰.۱۱۱	۰.۱۰۳
C۱۸	۰.۱۵۱	۰.۱۴۰

با توجه به جدول ۱-۱۰، نبود بسترهای لازم در زمینه توسعه حکمرانی شهری (C۱۶) با وزن ۰.۱۶۸ رتبه اول را کسب کرده است. برخورد شعاری و تبلیغاتی برنامه ریزی ها درمورد حکمرانی سایبرنتیک (C۱۸) شناخت محدود از حکمرانی شهری سایبرنتیک و سیستمی (C۱۲) به ترتیب با اوزان ۰.۱۴۰ و ۰.۱۳۵ رتبه‌های دوم و سوم را کسب کرده است. که در شکل ۱-۱ آورده شده است.

شکل ۱-۱: وزن زیرمعیارهای اجتماعی

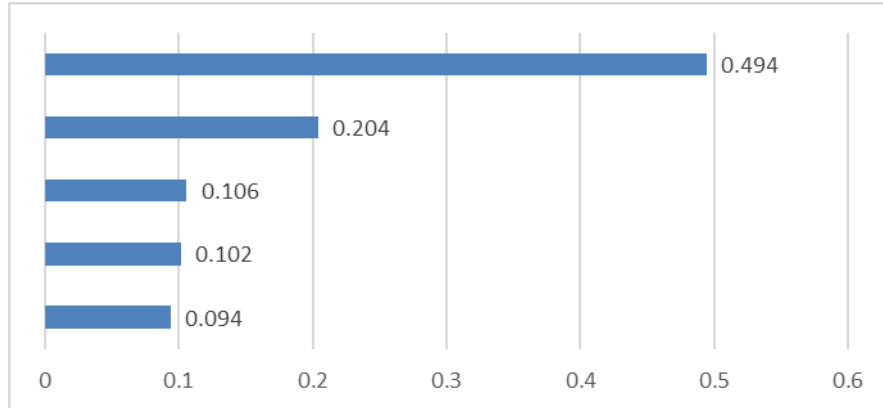
جدول ۱-۱۱: وزن زیرمعیارهای علمی - تخصصی

	وزن های قطعی	وزن نرمال
C۲۱	۰.۵۰۲	۰.۴۹۴
C۲۲	۰.۰۹۵	۰.۰۹۴
C۲۳	۰.۱۰۴	۰.۱۰۲
C۲۴	۰.۱۰۸	۰.۱۰۶
C۲۵	۰.۲۰۸	۰.۲۰۴

با توجه به جدول ۱-۱۱، نبود برنامه ای استراتژیک برای آموزش افراد (C۲۱) با وزن ۰.۴۹۴ رتبه اول را کسب کرده است. عدم ایجاد امکانات و بسترهای مناسب جهت بهرمندی از آثار علمی دراین زمینه (C۲۵) و نبود پژوهش های جامع و کامل در خصوص کمبودهایی که مانع ایجاد سیستم

سایبرنتیک می شود (C۲۴) با وزن ۰.۲۰۴ و رتبه های دوم و سوم را کسب کرده اند. که در شکل ۲-۱ نیز آورده شده است.

شکل ۲-۱: وزن زیرمعیارهای علمی - تخصصی

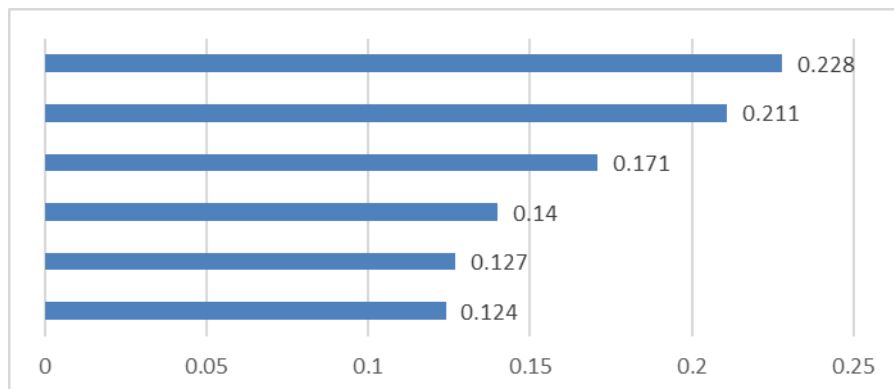

جدول ۱۲-۱: وزن زیرمعیارهای سیاسی

	وزن های قطعی	وزن نرمال
C۳۱	۰.۲۴۳	۰.۲۲۸
C۳۲	۰.۱۳۵	۰.۱۲۷
C۳۳	۰.۱۵۰	۰.۱۴۰
C۳۴	۰.۱۸۲	۰.۱۷۱
C۳۵	۰.۱۳۲	۰.۱۲۴
C۳۶	۰.۲۲۵	۰.۲۱۱

با توجه به جدول ۱۲-۱، ضعف و نبود قوانین جامع و یکپارچه در حکمرانی شهری سایبرنتیک (C۳۱) با وزن ۰.۲۲۸ رتبه اول را کسب کرده است. عدم تفکر سیستمی در حکمرانی شهری (C۳۶) عدم تعامل بین سیستم و محیط سیستم، در حکمرانی شهری (C۳۴) به ترتیب با اوزان ۰.۲۱۱ و ۰.۱۷۱ رتبه های دوم و سوم را کسب کرده اند که در شکل ۳-۱ نیز آورده شده است.

شکل ۳-۱: وزن زیرمعیارهای سیاسی

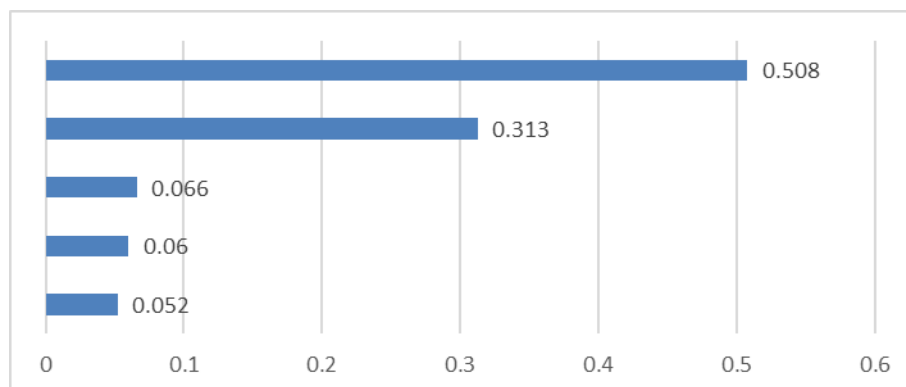

جدول ۱-۱۳: وزن زیرمعیارهای اقتصادی

	وزن های قطعی	وزن نرمال
C۴۱	۰.۵۱۶	۰.۵۰۸
C۴۲	۰.۰۶۱	۰.۰۶۰
C۴۳	۰.۰۵۳	۰.۰۵۲
C۴۴	۰.۰۶۷	۰.۰۶۶
C۴۵	۰.۳۱۸	۰.۳۱۳

با توجه به جدول ۱-۱۳، در بودجه بندی های شهری و روستایی، بودجه کافی برای اجرا و تدوین حکمرانی به شیوه سایبرنتیک اختصاص داده نشده (C۴۱) با وزن ۰.۵۰۸ رتبه اول، عدم اختصاص منابع مالی به شیوه صحیح (C۴۵) با وزن ۰.۳۱۳ رتبه دوم، در برنامه ریزی کلان کشور هزینه برای سایبرنتیک شدن شهرها اختصاص داده نشده (C۴۴) با وزن ۰.۰۶۶ رتبه سوم، را کسب کرده است که در شکل ۴-۱ نیز آورده شده است.

شکل ۴-۱: وزن زیرمعیارهای اقتصادی

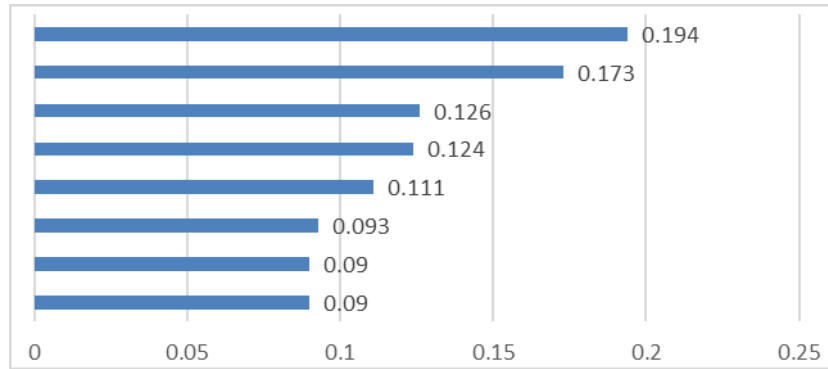

جدول ۱-۱۴: وزن زیرمعیارهای سیاستگذاری قانونی

	وزن های قطعی	وزن نرمال
C۵۱	۰.۰۹۵	۰.۰۹۰
C۵۲	۰.۰۹۹	۰.۰۹۳
C۵۳	۰.۰۹۶	۰.۰۹۰
C۵۴	۰.۱۱۸	۰.۱۱۱
C۵۵	۰.۱۳۴	۰.۱۲۶
C۵۶	۰.۱۳۲	۰.۱۲۴
C۵۷	۰.۱۸۴	۰.۱۷۳
C۵۷	۰.۲۰۶	۰.۱۹۴

با توجه به جدول ۱-۱۴، نبود قوانین متناسب با حکمرانی سایبرنتیک (C۵۸) با وزن ۰.۱۹۴ رتبه اول را کسب کرده است. خلاء قانونی و فقدان ضمانت اجرایی (C۵۷) عدم وجود دستگاه سایبرنتیک که قوانین جامع حکمرانی شهری بر روی آن قابل رویت باشد (C۵۵) به ترتیب با اوزان ۰.۱۷۳ و ۰.۱۲۶ رتبه‌های دوم و سوم را کسب کرده‌اند که در شکل ۱-۵ نیز آورده شده است.

شکل ۱-۵: وزن زیرمعیارهای سیاستگذاری قانونی

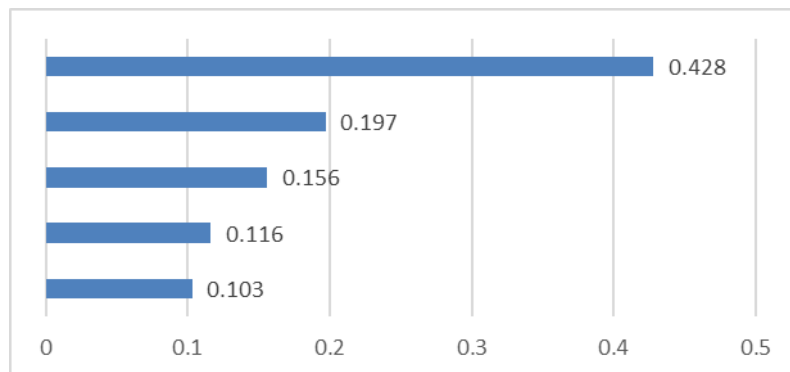

جدول ۱-۱۵: وزن زیرمعیارهای فردی

	وزن های قطعی	وزن نرمال
C۶۱	۰.۱۵۶	۰.۱۵۶
C۶۲	۰.۴۲۹	۰.۴۲۸
C۶۳	۰.۱۰۴	۰.۱۰۳
C۶۴	۰.۱۱۷	۰.۱۱۶
C۶۵	۰.۱۹۷	۰.۱۹۷

با توجه به جدول ۱-۱۵، عدم آگاهی مردم نسبت به حکمرانی شهری سایبرنتیک (C۶۲) با وزن ۰.۴۲۸ رتبه اول، مشارکت محدود مردم (C۶۵) با وزن ۰.۱۹۷ رتبه دوم، عدم مطالبه گری مردم نسبت به ایجاد حکمرانی سایبرنتیک (C۶۱) با وزن ۰.۱۵۶ رتبه سوم، را کسب کرده است که در شکل ۱-۶ نیز نشان داده شده است.

شکل ۱-۶: وزن زیرمعیارهای فردی

نتیجه گیری

وجود شهرهای پراکنده با وسعت و فاصله طولانی از استان ها و روستاها با انبوه مشکلات، مدیریت و حکمرانی شهری را پیچیده دشوار کرده است، حکمرانی شهری که تعامل و اثر بخشی بین نهاد های مردمی و نهاد های رسمی و غیر رسمی دارد با رفع آسیب های حکمرانی شهری از دیدگاه مدل سیستم و سایبرنتیک (سیاسی، سیاستگذاری و قانون گذاری، اجتماعی، علمی تخصصی، فردی) قادر خواهد بود گام بالاتری در راستای توسعه حکمرانی شهری گذاشته و انبوه مشکلات شهرهای بزرگ را حل نماید، در امر سیاستگذاری سیستم و سایبرنتیک ارتباطات سریع، آسان، کم هزینه و شفاف به همراه پردازش داده ها بین مردم با نهادهای مردمی و نهادهای دولتی و بخش خصوصی فراهم شده و حکمرانی نوین شهری تشکیل و رفاه عمومی و مطلوب رضایت عمومی را به وجود می آورد، حکمرانی شهری در صورتی مطلوب است که مردم و ساکنین شهر و روستا یا هر کلان شهر دیگری در کمترین زمان و با حداقل هزینه قادر باشند مشکلات خود را به گوش نهادهای غیر رسمی و رسمی رسانیده و پاسخ خود را دریافت نمایند.

در راستای این پژوهش گزینه های زیر در پرسشنامه سنجش کمی بالاترین رتبه در معیار آسیب های حکمرانی شهری بندرعباس کسب کرده اند، هر چند گزینه های دیگر نیز دارای اهمیت هستند اما مهمترین گزینه ها از مورد اول تا سوم در معیارهای مختلف عبارتند از: معیار سیاسی "ضعف و نبود قوانین جامع و یکپارچه در حکمرانی شهری سایبرنتیک، عدم تفکر سیستمی در حکمرانی شهری، عدم تعامل بین سیستم و محیط سیستم در حکمرانی شهری. سیاستگذاری و قانون گذاری" نبود قوانین متناسب با حکمرانی سایبرنتیک، عدم وجود دستگا ه سایبر نتیک که قوانین جامع حکمرانی

شهری بر روی آن قابل رویت باشد. خلاء قانونی و فقدان ضمانت اجرایی. اجتماعی "نبود بستر های لازم اجتماعی در زمینه توسعه حکمرانی شهری، برخورد شعاری و تبلیغاتی برنامه ریزی ها در مورد حکمرانی سایبرنتیک، شناخت محدود از حکمرانی شهری سایبرنتیک و سیستمی. علمی و تخصصی" نبود برنامه ای استراتژیک برای آموزش افراد، عدم ایجاد امکانات و بستر های مناسب جهت بهرمندی از آثار علمی در این زمینه، نبود پژوهش های جامع و کامل در خصوص کمبود هایی که مانع ایجاد سیستم سایبرنتیک می شود. اقتصادی "در بودجه بندی های شهری و روستایی، بودجه کافی برای اجرا و تدوین حکمرانی به شیوه سایبرنتیک اختصاص داده نشده، عدم اختصاص منابع مالی به شیوه صحیح، در برنامه ریزی کلان کشور هزینه برای سایبرنتیک شدن شهرها اختصاص داده نشده. فردی" عدم مطالبه گری مردم نسبت به ایجاد حکمرانی سایبرنتیک، مشارکت محدود مردم، عدم مطالبه گری مردم نسبت به ایجاد حکمرانی سایبرنتیک، معیارهایی هستند که بعنوان معیارهای برتر آسیب های وارده به حکمرانی شهری بندرعباس می باشند.

پیشنهادات

۱. گذار از دپارتمان اداری و مجموعه ادارات و طراحی سیستم سازمانی در حکمرانی شهری
۲. واگذاری اداره عملیات شهری به نهاد شهرداری و حذف اداراتی که سبب دوگانگی در مدیریت شهری می شوند.
۳. طراحی مغز و هوش مصنوعی در حکمرانی شهری مطابق با عدالت اجتماعی (سایبرنتیک)

تعارض منافع ندارم

با سپاسگذاری از تمام استادان و مسئولان شهر بندرعباس و کسانی که در این پژوهش ما را یاری نمودند و همچنین از استادان محترم نشریه دولت پژوهشی.

منابع

- اشتریان کیومرث (۱۳۸۶) سیاست گذاری عمومی، نشر میزان
- آخوندی، احمد، عباس. برک پور. ناصر. اسدی، ایرج، مبثم بصیرت، حبیب ا... طاهر خانی، (۱۳۸۷) آسیب شناسی مدل اداره شهر در ایران، پژوهش های جغرافیایی.
- بختیاریان، مریم. (۱۳۹۷) نظریه سیستم های اجتماعی، انتشارات هرمس، چاپ اول.
- برک پور، ناصر " (۱۳۸۵) حکمروایی شهری و نظام اداره شهرها در ایران.
- برک پور، ناصر، اسدی، ایرج، (۱۳۹۰) مدیریت و حکمروایی شهری، ناشر دانشگاه هنر.
- حسینی، سید علی. اصول و مبانی برنامه ریزی شهری و روستایی. رشت: دریای دانش.

رضوانی فرخ، مدیریت یکپارچه شهری، ۱۳۹۳.

سرداری نا خلیل‌الله، (۱۳۹۵)، مبانی سیاست تطبیقی، نشر قومس

سعیدنیا، احمد، (۱۳۸۲) کتاب سبز شهرداری شهرسازی، ناشر وزارت کشور، مرکز مطالعات برنامه‌ریزی شهری.

کاظمیان، احمد، نوید، سعیدی رضوانی، (۱۳۹۶) امکان‌سنجی واگذاری وظایف شهرداری.

کاظمیان، غلام‌رضا، سعیدی رضوانی، محمود، (۱۳۸۳) مدیریت شهری و انتخاب شهردار.

مرعشی، سید جعفر، تفکر سیستمی و ارزیابی کارآمدی آن در اداره جامعه و سازمان، سازمان مدیریت صنعتی، تهران ۱۳۸۵

مک، گیل، مدیریت شهری، ۱۳۸۷.

جمعی از اساتید مدیریت، (۱۳۷۸) نگرش سیستمی (مجموعه چهارم) مرکز آموزش مدیریت دولتی.

فهرست مقالات:

برنر، نیل (۱۳۹۶) حکمرانی شهری و ایجاد فضاهای حکومتی جدید در اروپای غربی ۲۰۰۰ - ۱۹۶۰، مجله: گفتگو، شماره ۷۴

بیان، حسام‌الدین؛ (۱۳۷۱) نظریه سایبرنتیک؛ مجله فرآیند مدیریت و توسعه، شماره ۱۷

حافظ رضازاده، معصومه؛ لطیفی‌پور، محمد؛ (۱۳۹۷) بررسی و تحلیل تاثیرات حکمروایی الکترونیک بر توسعه پایدار شهری (مطالعه موردی: شهر زاهدان)، مجله پژوهش در علوم، مهندسی و فناوری شماره ۱۲.

حبیبی، مسعود؛ (۱۳۹۵) ارزیابی نهادی حکمرانی شهری در تهران با تاکید بر نظارت همگانی، مجله سیاستگذاری عمومی، دوره دوم - شماره ۴

حسینی، سید احمد؛ لعلی‌نیت، ایلیا، حیدری‌نیا، سعید؛ (۱۳۹۸) تبیین الگوی مدیریت هوشمند شهری، راهکاری نوین برای بهبود حکمرانی شهری؛ پژوهش‌های جغرافیای برنامه‌ریزی شهری، دوره ۷، شماره ۴

رضائیان، علی؛ عبدالهی نیسانی، علی؛ (۱۳۹۵) بازشناسی عوامل کلیدی موفقیت در مدیریت نظام

اسلامی از منظر نظریه سیستمی، مجله چشم انداز مدیریت دولتی، شماره ۲۵

سرای، محمدحسین؛ خاوریان‌گرمسیر، امیررضا؛ (۱۳۹۷) همگام‌سازی شهر اسلامی با چارچوب‌های مدیریت شهری الکترونیک در فضای شهر ایرانی - اسلامی؛ مجله شهر پایدار، دوره اول - شماره ۲

سردارنیا، خلیل‌اله؛ شاکری، حمید (۱۳۹۴) حکمرانی شهری در ایران، آسیب‌شناسی و پیشنهادات راهبردی، مجله راهبرد توسعه، شماره ۴۲

عبادی، نغمه؛ پیران نژاد، علی؛ (۱۳۹۳) حکمرانی الکترونیک در شهرداری ها: مطالعه پورتال شهرداری های کشور، مجله مدیریت دولتی (دانشگاه تهران) « ، دوره ششم - شماره ۲

کافی، مجید؛ (۱۳۹۵) ایران و آینده هژمونی در شبکه سایبرنتیک خلیج فارس ؛ مجله ، مطالعات خاورمیانه شماره ۸۵

موحد، علی؛ کمان رودی، موسی؛ ساسان پور، فرزانه؛ فاسمی کفودی، سجاد (۱۳۹۴) بررسی حکمروایی خوب شهری در محله های شهری (مورد مطالعه منطقه ۱۹ شهرداری تهران)؛ فصلنامه مطالعات برنامه ریزی شهری، سال دوم، شماره هفتم، ۷

خبرگزاری دانشجویان ایران .ایسنا، کد خبر ۹۹۰۸۲۱۹۰۴۱، سه شنبه ۲۷ آبان ماه ۱۳۹۹

شورای شهر بندرعباس، آذر ماه ۱۳۹۹.

شورای شهر بندرعباس. آبان ماه ۱۳۹۹

قانون تشکیلات، وظایف و انتخابات شورای اسلامی، تاریخ انتشار ۲۱ فروردین ۱۳۹۰.

مرکز آمار ایران، ۱۳۹۵

وزارت نیروی ایران، ویکی پدیا

شرکت بین المللی انفورماتیک سیستم آوران، باسا